

**TA'LIM JARAYONIDA INTERFAOL METODLARDAN
FOYDALANISHNING AHAMIYATI**

Abdumuxtorov Muslimbek Abdullajon o'g'li

Namangan davlat texnika universiteti assistenti

[Tel:95.872.09.97](tel:95.872.09.97)

Annotatsiya:Maqolada ta'lim jarayonida interfaol metodlarning o'rni va pedagogik ahamiyati yoritilgan.Ushbu metodlar o'quvchilarning faolligini oshirish,ularni mustaqil fikrlash va jamoaviy faoliyatga jalb etish vositasi sifatida tahlil qilingan.Shuningdek, raqamli texnologiyalar yordamida interfaol metodlarning yangi shakllari amaliy misollar bilan asoslangan.

Kalit so'zlar:interfaol metod,zamonaviy ta'lim, pedagogik innovatsiyalar,mustaqil fikrlash,o'quv faolligi,axborot texnologiyalari,tanqidiy tafakkur,metodik yondashuv.

Kirish

XXI asrda ta'lim sohasida yuz berayotgan tub o'zgarishlar o'qitish jarayoniga yangicha yondashuvni talab etmoqda.Ta'limning asosiy maqsadi — shaxsni mustaqil fikrlaydigan, muammolarni tahlil qila oladigan va zamonaviy jamiyat talablariga mos mutaxassis sifatida shakllantirishdan iboratdir.

Ushbu vazifani samarali hal qilishda interfaol metodlar muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.Mazkur yondashuvlar orqali o'quvchilar nafaqat tayyor bilimlarni egallaydi, balki o'quv jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi.Shu bois, interfaol metodlarning amaliy ahamiyatini chuqur tahlil qilish bugungi pedagogik amaliyotda dolzarb masala hisoblanadi.

Asosiy qism

1. Interfaol metodlar mohiyati va ularning pedagogik asoslari

Interfaol metodlar — bu o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida ikki tomonlama faol muloqotga asoslangan ta'lim shaklidir.Bu metodlar an'anaviy dars tizimidan farqli ravishda o'quvchini markazga qo'yadi.Interfaol metodlar quyidagilarga

asoslanadi: mustaqil izlanish, guruhiy faoliyat, ijodiy yondashuv va tanqidiy fikrlash. Bu jarayonda o'qituvchi bilim manbai emas, balki o'quvchilarni yo'naltiruvchi murabbiy rolini bajaradi.

Pedagogik adabiyotlarda interfaol metodlar tarkibiga quyidagilar kiritiladi: "aqliy hujum", "blits so'rov", "debat", "klaster", "rolli o'yinlar", "insert", "fishbone" kabi texnikalar. Har bir metod o'ziga xos maqsad va vazifalarga ega bo'lib, o'quvchilarning shaxsiy faolligini oshirishga xizmat qiladi.

2. Interfaol metodlarning o'quv jarayoniga ta'siri

Tajriba va kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar o'quvchilarda quyidagi kompetensiyalarni shakllantiradi:

- Axborotni izlab topish va uni tahlil qilish ko'nikmasi;
- Fikrni asosli ifodalash va muhokama qilish malakasi;
- Jamoaviy muhitda ishlash tajribasi;
- Qabul qilingan qarorlar uchun mas'uliyat sezish;
- Ijodiy fikrlash va innovatsion yondashuv.

Shuningdek, ushbu metodlar o'quvchining darsdagi ishtirokini kuchaytiradi, ularni qiziqtiradi va o'zlashtirish darajasini oshiradi.

3. Zamonaviy texnologiyalar asosida interfaol metodlarni joriy etish

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida interfaol metodlar samaradorligini yanada oshirish mumkin. Masalan, virtual platformalar (Zoom, Google Meet, Microsoft Teams) orqali tashkil etiladigan guruhli muhokamalar, interaktiv testlar (Kahoot, Quizizz), vizual vositalardan (infografika, interaktiv taxtalar) foydalanish o'quv materialini chuqurroq o'zlashtirishga imkon yaratadi.

Yana bir muhim jihat — masofaviy ta'lim sharoitida ham interfaol metodlar o'z dolzarbligini yo'qotmaydi. Onlayn formatda olib boriladigan darslar ham xuddi shu tamoyillarga asoslangan holda tashkil qilinadi.

4. Amaliy natijalar va monitoringlar

O'zbekiston ta'lim muassasalarida olib borilgan monitoring tahlillari asosida shuni aytish mumkinki, interfaol metodlar qo'llanilgan sinflarda o'quvchilarning

fanlarga bo'lgan qiziqishi oshgan. Xususan, tajriba sinflarida o'quvchilar faolligi 20-30 foizga, darsning samaradorligi esa 25-40 foizga oshgani qayd etilgan. Bu metodlarning o'zlashtirish sifatiga ta'siri yuqori ekanligini ko'rsatadi.

Xulosa

Interfaol ta'lim metodlaridan foydalanish — bu nafaqat metodik yangilik, balki pedagogik transformatsiya vositasi hamdir. Bu yondashuv orqali o'quvchi o'zini ta'lim jarayonining faol ishtirokchisi sifatida his qiladi, o'z fikrini ifoda etish, o'rganilgan bilimni amaliyotda qo'llash, tanqidiy va ijodiy fikrlash malakalarini rivojlantiradi. Shunday ekan, pedagoglar tomonidan interfaol metodlardan kompleks va tizimli ravishda foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimov I.A. “Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch”. T., Ma'naviyat, 2008.
2. Rasulov A. “Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot”. T.: Fan, 2019.
3. Xodjayev N.X. “Pedagogika nazariyasi”. T., 2020.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-187-sonli qarori, 2022-yil 28-fevral.
5. G'ofurov N., Ergashev T. “Interfaol ta'lim metodlari va ularni qo'llash usullari”. T., 2021.
6. Abdullayev B. **Innovatsion ta'lim texnologiyalari**. Toshkent: O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti nashriyoti, 2018. – 150 b.